

Composthoop

Sytze Keuning

Even verderop van waar ik woon, aan een doodlopend weggetje met in het voorjaar wit bloeiende bermen, woont een hele aardige buurman met zijn gezin. Hij is behoorlijk netjes en georganiseerd. Niet zomaar netjes, maar in een overtreffende trap met een graad van organisatie die de gemiddelde sterveling – waartoe ook ik behoor - nooit zal bereiken. Zowel in als om het huis. Natuurlijk worden beide auto's met strakke regelmaat gewassen, wordt wekelijks de oprit aangeveegd en uiteraard is die vrij van groene sprietten. Maar in zijn geval is dat allemaal nog maar kinderspel. Om een indruk te geven hoe ver dit gaat: eenmaal per jaar staat hij met een ho-

gedrukspuit in de dakgoot en dan spuit hij alle dakpannen schoon. Na een dagje spuiten, zijn mos en andere ongerechtigheden verdwenen en glimmen de geglazuurde pannen weer als nieuw.

Hij heeft een grote mooi aangelegde tuin en die is onberispelijk. Nergens staat of groeit iets wat er niet hoort. Als hij het gras maait met een opvangbak achter de maaier, doet hij het gemaaide gras in plastic vuilniszakken en brengt ze in de kofferbak van zijn auto naar de gemeentelijke milieustraat. Een eigen composthoop, waarvoor hij meer dan genoeg plek zou hebben, en wat hem heel wat ritjes naar de stort zou besparen, vindt hij te rommelig en hij is bang dat het gaat stinken. Jammer, zei ik, want compost is ideaal plantenvoedsel: het levert mineralen en andere voedingsstoffen, het houdt water vast en zorgt voor een luchtige kruimige bodem. Dat onderschrijft hij ook, maar hij koopt liever gecertificeerde compost in schone plastic zakken.

Bij ons belandt alle tuin- en keukenafval op de composthoop, waarna de biologie in de hoop het stokje overneemt. Het is fascine-

rend, hoe veelkleurige en veelvormige resten van rode paprika, groene komkommers, uitgebloeide bloemen en grauwe aardappelschillen in korte tijd veranderen in een kruimige donkerbruine of zwarte massa. Het zit vol wormen en ander leven, en niet te vergeten met schimmels en bacteriën, met het blote oog niet te zien, maar in een handvol zijn het al snel vele miljarden. Sommige van die bacteriën zorgen ervoor dat compost naar bosgrond ruikt.

Mensen hebben soms moeite met de natuur en de ogenschijnlijke wanordelijkheid daarvan. Takjes en bladeren vallen maar willekeurig in het rond. Onkruid schiet overal op. In de ogen van sommigen wordt het gauw een troep als je even niet oplet. Harken! Schoffelen! En dan zeker ook nog een composthoop die daar permanent ligt te broeien en te schimmelen. Mijn vriendelijke buurman moet er niet aan denken. Ik heb met het enthousiasme van een zending geprobeerd om hem de magie van compostering uit te leggen en het wonder van de kringloop die gratis in je tuin kan worden uitgevoerd, maar vergeefs. Hij moet er niets van hebben. Dan moet hij zoveel loslaten en hij wil de controle niet kwijt.

Jammer, want wanorde en structuur horen nu eenmaal bij elkaar. Ze gedijen op elkaar en wisselen elkaar af. Uit wanorde ontstaat structuur en structuur gaat weer over in wanorde. De natuur maakt daar gebruik van. Dat zijn de kringlopen. Als je er even bij stilstaat, ontstaan veel mooie dingen op het grensvlak tussen wanorde en structuur of tussen controleren en loslaten. Daar zit creativiteit. Kijk maar naar steden, waar verlaten industriepanden of afgetakelde wijken soms broeinesten worden voor creativiteit of een nieuwe tijdgeest. Of naar organisaties waar naast vaste regels ook vrije ruimte is voor ontwikkeling en groei. Dat is ook het mooie van de nieuwe Omgevingswet, die ruimte geeft voor zowel structuur en ordening als lokale initiatieven die spontaan mogen opbloeien.

keuning@bioclearearth.nl

